

[Kjærbøl.]

Tilmaaling af Hjælp og en mere lempelig Udbetalingsmaade.

Jeg vil ogsaa gerne nævne, at jeg tre Gange lod en Embedsmand aflægge Besøg i Horserødlejren, og at jeg nogle Gange lod ham besøge Vestre Fængsel for at give de internerede Adgang til at fremføre deres Klager og for at ordne enkelte særlig komplicerede Sager ved Aftale med de paagældende. Jeg tror, at de fleste satte Pris paa denne Ordning, hvorved der i flere Tilfælde opnaaedes Enighed om en særlig Understøttelsesordning, men jeg kan ikke sige, at alle de internerede værdsatte den i lige høj Grad. Jeg kan saaledes nævne, at det ærede Medlem Hr. Martin Nielsen ved det andet Besøg, som den paagældende Tjenestemand aflagde i Horserødlejren, straks, da han i Følge med fhv. Kirkeminister Povlsen traadte ind i det ærede Medlems Værelse og blev præsenteret for det ærede Medlem, i meget ophidsede Vendinger erklærede, at han ansaa Pastor Povlsen for at være en ærlig Mand, og at han derfor altid var velkommen, men at han ikke ønskede Besøg af eller Forhandling med nogen Embedsmand. Det falder mig ikke ind — som Forholdene laa — at bebrejde det ærede Medlem dette, men det vilde selvsagt have gavn bedre, om det havde været muligt at skabe et tillidsfuldt Samarbejde, hvorunder gode Resultater — ligesom i de forskellige specielle Enkelt-sager, jeg lige omtalte — muligvis kunde have været opnaaet.

Martin Nielsen: Som jeg bemærkede i mit Svar til det ærede Medlem Hr. Bomholt i Formiddags, staar den 28. og 29. August ikke for mig som det væsentlige, men som Slutstenen paa en Udvikling, der tog sin Begyndelse med den ulovlige Indespærring den 22. Juni 1941, og som videreførtes med de Forhold, som vi var underkastet i Perioden fra 22. Juni til 29. August for 2 Aar siden, da vi blev udleveret til den tyske Gestapo; det glæder mig derfor, at der ved det ærede Medlem Hr. Kjærbøls Redegørelse her endelig er skaffet Mulighed for og Lejlighed til at komme ind paa Spørgsmaalet om den økonomiske Side af de interneredes Behandling.

Det ærede Medlem Hr. Kjærbøl gør opmærksom paa, at der, i hvert Fald saa vidt han ved, ikke findes nogen Sammenhæng mellem den Kendsgerning, at det ærede Medlem i et Brev til afdøde Statsminister Stauning har udtrykt som sin Opfattelse, at den forstaaelige Utilfredshed, der var til Stede i Horserød, blev næret af

Pastor Povlsens gentagne Besøg, og den Kendsgerning, at Pastor Povlsen derefter udeblev. Hvad Aarsagen har været, kan jeg naturligvis ikke udtale mig om, men Resultatet blev, at Pastor Povlsen ikke mere viste sig i Lejren.

Nu synes jeg jo nok, at det maatte have været muligt for den forhenværende Socialminister at give en mere dokumenteret Redegørelse dels for de Principper, der fra den 22. Juni har været anlagt, og dels for hvad disse Principper har betydet i Praksis. I Perioden fra 22. Juni til 29. August — alt-saa i den fuldkommen lovløse Tilstand, hvor det kun var den brutale Magt, der holdt os indespærret — blev der, mig bekendt, ikke fra nogen Myndighed foretaget noget for at hjælpe de interneredes Paarørende, som bl. a. ved et Indgreb fra Myndighedernes Side stod uden nogen som helst Hjælp. Jeg har tidligere gjort opmærksom paa, at dette ikke kan skyldes nogen Forsømmelse eller Forglemmelse, fordi jeg øjeblikkelig, faa Dage efter min Arrestation — som det ærede Medlem Hr. Kjærbøl ogsaa ved — i et personligt Brev til daværende Statsminister Stauning rejste Spørgsmaalet om, hvad der skulde ske med de tilbageblevne Paarørende, idet jeg henviste til, at dette var et Spørgsmaal, som Socialkontorerne maatte holdes udenfor. Jeg har ogsaa tidligere her sagt, hvilket Svar jeg fik paa denne Anmodning; det kan man læse i Rigsdagstidende, og det kan dokumenteres, hvorledes det var.

Efter at alle var blevet samlet i Horserødlejren i Slutningen af August Maaned, og vi kunde begynde at danne os et Overblik over, hvordan Forholdene laa, dels fordi vore Kammerater fra Provinsen var kommet ind, dels fordi Brevveksling og Samkvem med Omverdenen var begyndt, blev der paa min Foranledning i Horserødlejren optaget en Rapport over jeg tror 21—22 specielle Tilfælde, hvor vi dokumenterede, hvorledes disse interneredes økonomiske Forhold var, og hvilken Behandling deres Paarørende havde været ude for, og hele dette Materiale blev tilstillet Socialministeriet, uden at der skete nogen Ændringer. Derimod skete der det ganske ejendommelige, at da vi havde været nogle Uger i Horserødlejren, kom der pludselig en Mand fra Fængselsvæsenet — fra Fængselsvæsenet —, Pastor Heje fra Vridsløse Straffeanstalt, med den Opgave paa Fængselsvæsenets Vegne at finde ud af, hvorledes vore Paarørendes økonomiske Forhold var, og foretage en Undersøgelse af de enkeltes Forhold. Det var den sociale Linie, som Socialministeriet anlagde over for Menne-